

— Czas na odkrywanie!

Odkrycia geograficzne

Przeczytaj tekst związany z wyprawami wikingów i wykonaj zadania.

Z najnowszych badań prowadzonych w Europie i Ameryce wynika, że właśnie wikingów należy uważać za prekursorów podróży przez Atlantyk do Nowego Świata. [...]

Za pioniera odkryć w Ameryce uważa się Eryka Rudego, który [...] wypłynął [z Islandii] na zachód [i] przy sprzyjających wiatrach dotarł do Grenlandii. [...] Eryk sprowadził z Islandii nowych osadników, którzy w Zielonym Kraju (spolszczona nazwa Grenlandii), nad brzegami fiordów założyli dwie kolonie [...]. Z czasem wybrzeże wyspy zaludniło się, a naturalne jego zasoby zaczęły się kurczyć. W tej sytuacji podjęto decyzję o poszukaniu nowych terenów do zasiedlenia.

Kontynuatorami poczynań Eryka byli jego synowie, Leif i Thorwald (czyt. torwald) Erikssonowie. Ale zanim podjęto nową wyprawę, szczęśliwym zrzędzeniem losu odkrycie nowych obszarów Ameryki przypadło w udziale Bjarni Herjulfssonowi. Z zapisów *Sagi grenlandzkiej* wynika, że w 985 lub 986 r. statki Bjarniego płynące śladem Eryka z Islandii, zostały zepchnięte przez burze do nieznanego lądu, za który współcześni interpretatorzy tej wyprawy uważają Nową Fundlandię, Ziemię Baffina lub Labrador. Informacje o tym odkryciu zmobilizowały wówczas Leifa Erikssona, który około 1000 r. także popłynął na zachód, [dotarł] do nowych ziemi [i nazwał] je: „Helluland („Kraj płaskich kamieni”), Markland ([...] „Kraj marchii”, „Kraj lasów” lub „Kraj pól”) i Vinland („Kraj wina”), gdzie zetknięto się z dziko rosnącą winoroślą. Jak dotąd, nie udało się jednoznacznie przypisać tych nazw konkretnym częściom lądu Ameryki Północnej.

Na podstawie: Zbigniew Długosz, *Historia odkryć geograficznych i poznania Ziemi*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2012, s. 67–69.

Słowniczek

fiordy – długie, wąskie i głębokie zatoki otoczone stromymi stokami

Nowy Świat – obie Ameryki (w odróżnieniu od Starego Świata, czyli Europy)

pionier, prekursor – człowiek, który robi coś jako pierwszy na świecie

Saga grenlandzka – utwór z XIII w., ważne źródło informacji o wyprawach wikingów do Ameryki Północnej

Zadanie 1. Umieść na poniższej mapie konturowej numery oznaczające miejsca podane w ramce. Aby poprawnie wykonać to zadanie, skorzystaj z mapy zamieszczonej na końcu podręcznika.

1. Ocean Atlantycki
2. Europa
3. Ameryka Północna
4. Grenlandia
5. Islandia
6. Nowa Fundlandia
7. Ziemia Baffina
8. Labrador

Zadanie 2. Wikingowie pochodzili z terenów dzisiejszych trzech państw. Napisz ich nazwy.

Zadanie 3. Wpisz w odpowiednich ramkach miejsca, do których wikingowie kolejno docierali. Wykorzystaj nazwy podane poniżej.

Grenlandia • Ameryka Północna • Islandia

Zadanie 4. Odnajdź daty podane w tekście, otocz je kółkiem i przepisz poniżej, a następnie podaj, który to wiek.

..... wiek:

Zadanie 5. Odnajdź błędy w poniższych zdaniach i popraw je.

a) Wyprawa Krzysztofa Kolumba dotarła do Ameryki Północnej kilkaset lat przed wikingami.

.....

b) Wikingowie płynęli do Ameryki Północnej po wodach Pacyfiku.

.....

Zadanie 6. Zaznacz poprawne dokończenia zdań.

a) Wikingowie popłynęli z Grenlandii ku Ameryce Północnej, czyli na

A. północ B. południe C. wschód D. zachód

b) Wymieniony w tekście element pogody, który sprzyjał dalekiej żegludze, to

A. wiatr B. deszcz C. wysokie ciśnienie atmosferyczne

c) Wyprawie, która dotarła do Ameryki Północnej i jako pierwsza zeszła na ląd, przewodził:

A. Eryk Rudy B. Bjarni Herjulfsson C. Thorwald Eriksson D. Leif Eriksson